

Til Sundheds- og Omsorgsudvalget

Indsats for at modvirke elevfrafaldet på SOSU-uddannelserne

Sundheds- og Omsorgsudvalget bestilte på mødet den 19. maj 2020 et notat om forvaltningens indsatser for at modvirke elevfrafaldet på SOSU-uddannelserne.

Det er Uddannelse København, som i Københavns Kommune har ansvaret for at ansætte elever og understøtte praktikstedernes uddannelsesindsats, mens eleverne er i praktik. Indsatsen for at reducere frafald under praktikken på SOSU-uddannelserne er en integreret del af Uddannelse Københavns arbejde. Frafaldet på SOSU-uddannelserne har, ligesom på en række andre erhvervsuddannelser, været stort, og der sættes derfor ind med mange indsatser for at nedbringe frafaldet. Betydningen af at reducere frafaldet er steget i takt med vanskelighederne med at sikre tilstrækkelig kvalificeret arbejdskraft.

Rekruttering af elever

Arbejdskraftbehovet for SOSU-personale i KK er som i andre kommuner stigende, og uddannelse af nye SOSU-hjælpere og -assistenter er centralt for at dække dette behov. Det samlede antal elever, der gennemfører en SOSU-uddannelse i KK, afhænger af hvor stort frafaldet er undervejs, men selvfølgelig også af, hvor mange, der overhovedet rekrutteres til elevuddannelsen i kommunen.

Antallet af praktikpladser, som kommunerne skal oprette, reguleres (dimensioneres) gennem centrale praktikpladsaftaler, og KK har haft svingende succes med at rekruttere det dimensionerede antal SOSU-elever, jf. tabel 1.

Tabel 1. KK's dimensioneringsopfyldelse på SOSU-uddannelserne 2017-2020

Uddannelse		2017	2018	2019	2020
SOSU-hjælper	Dimensionering	186	186	186	230
	Indgåede uddannelsesaftaler	107	165	182	250
SOSU-assistent	Dimensionering	303	303	303	448
	Indgåede uddannelsesaftaler	281	305	261	400

14. august 2020

Sagsnummer
2020-0152056

Dokumentnummer
2020-0152056-1

Uddannelse og Arbejdsmiljø
Uddannelse København
Ryesgade 20
2200 København N

EAN-nummer
5798009290519

www.kk.dk

*Note: Fra 2020 har kommunerne overtaget arbejdsgiveransvaret for de SSA-elever, der tidligere blev ansat af regionerne. Tallet for indgåede uddannelsesaftaler for 2020 er kun en prognose.

Årsagerne til rekrutteringsudfordringerne er mange, men primært kan nævnes

- en generelt faldende søgning mod erhvervsuddannelserne, som er særligt udtalt i hovedstadsområdet, hvor uddannelses- og jobbuddet er stort
- indførelsen af adgangskrav på 02 i dansk og matematik på alle erhvervsuddannelser med erhvervsuddannelsesreformen fra 2015.

Der er iværksat en serie initiativer for at øge rekrutteringen til SOSU-uddannelserne, hvoraf de vigtigste fremgår af oversigten nedenfor.

Indsatserne for at øge rekruttering til SOSU-uddannelserne

Branding af SOSU-faget

"Vores hverdag"

- *SUF-kampagnen "Vores hverdag" med plakater i byrummet og film på nettet, som bredt promoverer sundhedsfagene og ansættelse i SUF.*

Erhvervspraktik

- *SUF har stillet ca. 550 erhvervspraktikpladser på SOSU-området til rådighed for folkeskoleelever, som hermed præsenteres for SOSU-faget.*

Fritidsjob

- *Oprettelse af fritidsjob på plejecentre i samarbejde med Ungdommens Uddannelsesvejledning.*

Karrierebussen

- *En tilbagevendende begivenhed, hvor kommende SOSU-assistentelever bliver kørt ud til et rehabiliteringscenter, plejehjem og hjemmepleje og hører om, hvordan det er at arbejde de forskellige steder.*

Fejring af elever

- *SOSU-eleverne inviteres til en fejring på rådhuset, når de har færdiggjort deres uddannelse i KK.*

Nem adgang til en uddannelsesplads

Hjemmeside

- *Brugervenlig hjemmeside <https://uddannelse.kk.dk/>, som guider til elevstillinger i KK.*

Løbende elevoptag

- *Uddannelse København optager løbende elever, så man ikke skal søge ind til bestemte frister og så der kan gives hurtigt svar på ansøgning.*

Korte svartider i Uddannelse København

- *Effektivisering af telefonbetjening og hurtig opfølgning på elevhenvendelser.*

Attraktive ansættelsesforhold

Løn på grundforløbet

- *Ansættelse af social- og sundhedshjælperelever allerede fra start af Grundforløb 2 (evt. på vokselevløn), så eleverne ikke starter på den lave SU-takst.*

- *Mulighed for reducerede arbejdstider, når familiehensyn nødvendiggør det.*

Rekruttering blandt ledige

- *I samarbejde med Jobcenter København visiteres ledige københavnere over 25 år til at starte på social-sundhedshjælperuddannelsen.*

Gennemførelse og frafald

Det andet indsatsområde for at sikre, at et tilstrækkeligt antal gennemfører en SOSU-uddannelse, er indsatsen mod frafald.

Nedenfor gives et overblik over nogle af SUF's indsatser for at reducere frafaldet.

Indsatserne for at reducere frafald på SOSU-uddannelserne

Bedre trivsel

I SUF evaluerer SOSU-eleverne deres praktikforløb hver gang de afslutter et sådant. Her evalueres de forskellige dele af praktikken med fokus på læring, vejledning og trivsel. Seneste evaluering viser, at tilfredsheden med praktikforløbene er faldet lidt fra 2018 til 2019. Vi har derfor stort fokus på indsatser for bedre trivsel samlet set. Disse omfatter:

Besøgspraktik

- *Tilbud til SOSU-elever på Grundforløb 2 om at besøge SUF's driftsenheder med henblik på forventningsafstemning.*

Nogle elever oplever et reelt praksischock, når de kommer ud i første praktik. For at sikre, at eleverne allerede under skoletiden får et bedre

kendskab til arbejdsopgaverne under praktikken, inviteres de ud på driftsenheder for at få et *hands-on* indtryk af virkeligheden.

Taskforce til støtte ved svære forløb

- En taskforce tager sig af særligt komplicerede elevforløb i praktikken.

SOSU-eleverne kommer generelt fra mindre uddannelsesvante hjem og kan have svagere socioøkonomisk baggrund (se boksen Profil af SOSU-elever). En del af eleverne har derfor behov for en særlig håndholdt indsats for at komme igennem uddannelsen.

Ungeprojektet

De yngste elever kan have svært ved at falde til på en arbejdsplads, hvor de måske er de eneste unge.

- De unge samles på udvalgte praktiksteder, og en ungekonsulent følger de unge elever gennem deres samlede uddannelse, så de støttes i alle overgange mellem praktik og skole.

Ungekonsulenten understøtter desuden opbygningen af ungemiljøer og et løft af vejledere og praktiksted. Som en del af sin indsats arrangerer konsulenten fejring af elever med afsluttet praktikforløb.

Kommende særlig indsats på sprogområdet

- Udvikling af støtte til at styrke danskundskaber, fx adgangsgivende kurser, samt tilbud mellem grundforløb og hovedforløb, i samarbejde med skolerne.

Uddannelsesvejledning

Indsats for at styrke uddannelsesvejledningen

- Kvalificering af vejledningen, så den målrettes eleverne, sikrer et godt samarbejde mellem praktikken og SOSU-skolen m.m. (bl.a. årligt frikøb af vejledere til opkvalificering på kurser).

- Udarbejdelse af materiale om den gode vejledning.

- Tilbud til praktikvejledere om at besøge SOSU-skolen for at fremme sammenhængen i uddannelsen for eleverne.

Nedbringelse af fravær

Indsats for at nedbringe elevernes fravær

- Fraværssamtaler fra eleverne er på Grundforløb 2

- Samtale ved 3. fraværperiode i prøvetiden på Hovedforløbet

- Ved fortsat fravær indkaldes til samtaler og fokuseret opfølgning

Data & analyse

Der genereres nøgletal til ledelsesinformation i relation til strategiske mål samt effektvurdering af indsatser.

Løbende måling af elevernes frafald.

- Tilbagevendende måling af gennemførelsesandelen på hver af de to SOSU-uddannelser. Der måles både på gennemførelsen af prøvetiden og gennemførelsen af hele uddannelsesforløbet.
- Der foretages ad hoc analyser af årsager til elevernes frafald.
- Nyt projekt er igangsat med henblik på udvikling af værktøj til tilbagevendende, automatisk måling af frafald og årsagerne til det, herunder anvendelse af machine-learning til at måle frafaldet (frafald på forløb, praktiktype og enheder) og demografiske indikatorer for frafaldsriski.

Løbende måling af elevernes trivsel og praktikpladsoplevelser.

For at give et indtryk af, hvilken elevgruppe, der er tale om på SOSU-uddannelserne, er der i nedenstående boks gengivet en profil af SOSU-elevernes baggrund. Oplysningerne stammer fra rapporten *Veje til flere hænder*, som den nedsatte Task force om social- og sundhedsmedarbejdere offentliggjorde i maj 2020.

Profil af SOSU-elever (på landsplan)

Køn, alder og socioøkonomisk baggrund

Køn

90 pct. kvinder

Gennemsnitsalder

SOSU-hjælpere: 32 år

SOSU-assistenten: 30 år

Aktivitet inden uddannelsesstart

	SOSU-hjælper	SOSU-assistent
Beskæftigelse	22%	44%
Uddannelse	40%	23%
Overførselsindkomst	27%	21%

Indvandrerbaggrund (inkluderer ikke efterkommere)

SOSU-hjælpere: 32%

SOSU-assistenten: 20%

Forsørgere (har børn)

SOSU-hjælpere: 56%

SOSU-assistenten: 55%

Forældres højeste uddannelsesniveau

	SOSU-hjælper	SOSU-assistent
Ufaglærte	34%	26%
Faglærte	49%	53%
Videregående uddannelse	17%	21%

Forældres arbejdsmarkedstilknøytning

	SOSU-hjælper	SOSU-assistent

Ingen forældre i beskæftigelse	20%	18%
Den ene forælder i beskæftigelse	36%	33%
Begge forældre i beskæftigelse	43%	49%

En andel af SOSU-elever har modtaget personrettede forebyggende foranstaltninger i løbet af deres liv, herunder fx haft tilknyttet en kontaktperson eller været anbragt som barn. Det gælder 18,4 pct. af de 18-30-årige nyoptagne elever i 2018

Faglige forudsætninger

Karakterer fra 9. klasse

Nyoptagne SOSU-elever opnår et gennemsnit i grundskolen, der er væsentligt lavere end 9. klasser generelt. Således opnår SOSU-elever i gennemsnit karakterer omkring 5, mens elever i 9. klasse generelt opnår et karaktergennemsnit på omkring 7.

Specialundervisning

En relativ stor andel af SOSU-eleverne har modtaget specialundervisning i grundskolen. Således modtog 18,7 pct. af de nyoptagne elever på SOSU-uddannelserne i 2018 specialundervisning i grundskolen. Til sammenligning modtog 4,8 pct. af alle elever specialundervisning.

Kilde: Veje til flere hænder – Task force om social- og sundhedsmedarbejdere

Finansministeriet, Sundheds- og Ældreministeriet, Børne- og Undervisningsministeriet, Uddannelses- og Forskningsministeriet, Beskæftigelsesministeriet, KL, Danske Regioner. Maj 2020.

Frafaldstallene i Københavns Kommune

I praktikaftalen for social- og sundhedsuddannelserne i 2020-2021, indgået mellem regeringen, KL, Danske Regioner og FOA, er der fastsat en målsætning om at reducere frafaldet til maksimalt 10 % (efter de tre måneders prøvetid).

Frafaldet i prøvetiden og det samlede frafald i KK fremgår af tabellen nedenfor.

Frafald i prøvetiden og samlet frafald på uddannelserne til social- og sundhedshjælper og social- og sundhedsassistent

		2019	2020 (første halvår)
Social- og sundhedshjælper	I prøvetiden	13%	12%
Social- og sundhedsassistent		15%	14%
Social- og sundhedshjælper	Samlet frafald	33%	18%
Social- og sundhedsassistent		35%	42%

Tallene for social- og sundhedsassistentuddannelsen afspejler det første hold på ny uddannelsesordning.

Frafaldsanalyse

Årsagerne til frafaldet er ofte komplekse og individuelle og handler ikke nødvendigvis om uddannelsen. De mest almindelige årsager kan grupperes som

- forkert uddannelsesvalg
- personlige årsager
- for meget fravær (som medfører opsigelse)

Frafaldet på SOSU-uddannelserne i Københavns Kommune er ikke større end i andre kommuner.

Det gælder for social- og sundhedsassistenteleverne, at de også er i praktik i Region Hovedstaden i løbet af deres uddannelse. Frafaldet under denne del af uddannelsen tæller med i elevernes samlede frafald.

SUF har et tæt samarbejde med SOSU H (SOSU-skolen) om at nedbringe elevernes frafald – også i løbet af skoleperioderne. Frafald vil fremover indgå i de kvartalsrapporter, som præsenteres for SOSU H's bestyrelse.